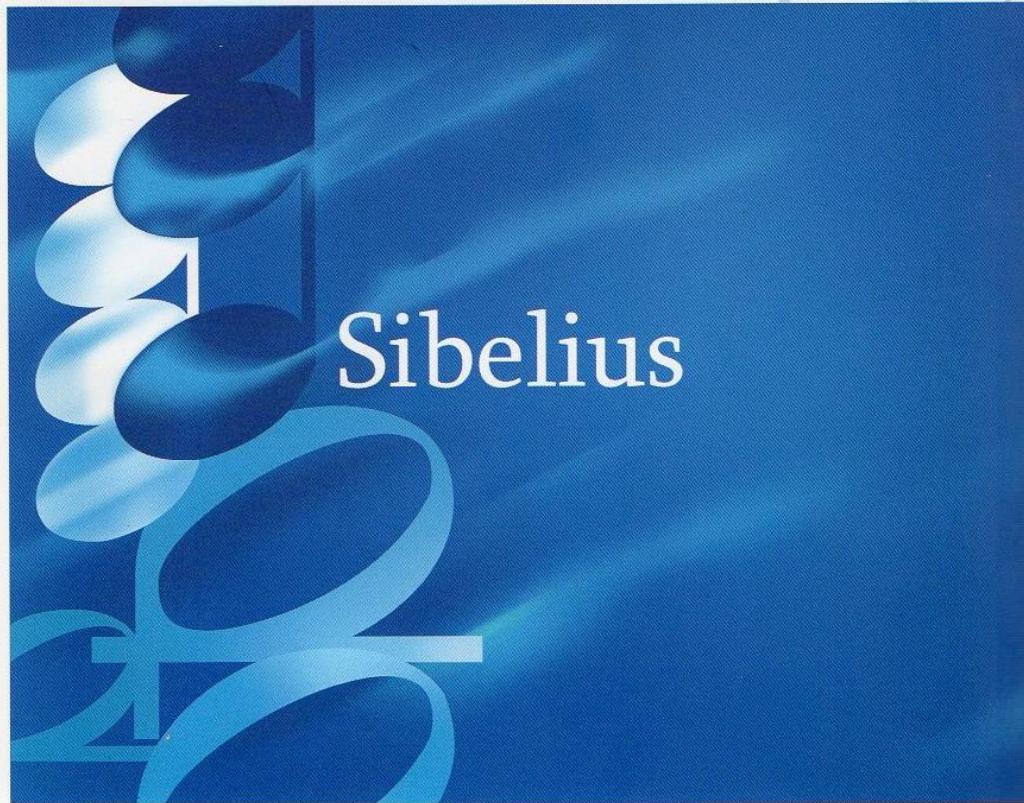

آموزش سیبلیوس

(به انضمام روش نتنویسی و اجرای موسیقی ایرانی)

مقایسه تطبیقی محیط سیبلیوس ۶ و ۷
نکات تکمیلی درباره صفحه‌آرایی، نتنویسی و اجرا

نگارش: شهاب منا

نتجهه تکارنده:

استدله از کامپیوتر طی چند دهه اخیر تأثیر شگرفی در پیشرفت فنون مختلف داشته است. سکان تحریرسازی و ویرایش اطلاعات، افزایش دقت و سرعت، ارائه امکانات متعدد با هزینه نسبتاً کم توسعه و ایجاد قابلیت‌های جدید از جمله مزایای به کارگیری این ابزار توانمند است. خصوصیات خود را همچنان که این ابزار در فنون مرتبط با هنر موسیقی نیز بسیار چشمگیر است و نرم‌افزارهای تخصصی موسیقی امکانات گسترده‌ای را برای نت‌نویسی، صدابرداری و ویرایش موسیقی تهیه می‌کنند. این ابزارها نهاده‌اند. از میان قدرتمندترین نرم‌افزارهای نت‌نویسی موسیقی باید از سیلیوس، که استفاده از آن در ایران نیز طی دهه اخیر روندی رویدرشد داشته است، نام برد. سیلیوس به عنوان نرم‌افزار نت‌نویسی دارای قابلیت‌های برجسته‌ای است که از جمله آنها می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- ساخته بودن محیط کاری (که در سهولت استفاده کاربر بسیار مؤثر است)؛
- قابلیت‌های صفحه‌بندی دقیق (که آن را نرم‌افزاری مناسب برای صفحه‌بندی کتاب‌های نت ساخته است)؛

- تراویحی بصری و کیفیت بالا در پرینت و چاپ؛

- سکان تبدیل برگه نت چاپ شده به فایل نت‌نویسی شده؛

- سکان تبدیل از دیگر برنامه‌های نت‌نویسی (مانند فینال) به سیلیوس.

این نرم‌افزار همچنین امکانات متعددی برای اجرای موسیقی دارد که از جمله آنها می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- پلاسیون کیفیت اصوات متدرج در مخزن صوتی نرم‌افزار؛

- قابلیت تعیین و اجرای فواصل میکروتون (ریزپرده)، مانند فواصل ربع پرده‌های ایرانی که

قدار آن با تشخصیس گوش کاربر قبل تنظیم است؛

- تعیین امکانات متعدد برای عمق بخشیدن و قابلیت تفسیر اجرا توسط برنامه و تبدیل اجرای

نرم‌افزار به یک بازنوازی هنری؛

آشنایی با منوی Notes (نوت‌ها)

است. در این منو دستوراتی برای انجام تغییرات بر نوتها که و اصلاح زیروبیمی نوتها، ایجاد فاصله هارمونیک، تنظیم دوباره جهت نوتها، انتقال قطعه به درجه‌ای دیگر، تغییر گام برای از جمله مهم‌ترین قابلیت‌های منوی Notes است. دستورات مندرج در محیط برنامه چنین‌اند:

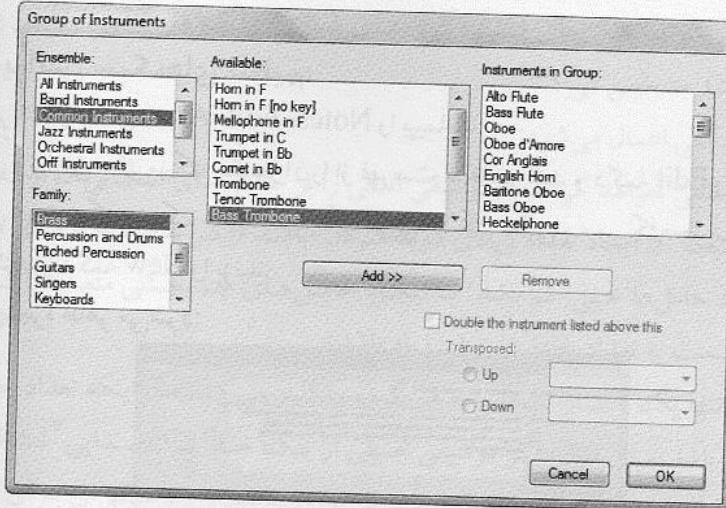
دستورات مندرج در منوی Notes

وارد کردن نت (میانبر: N)	Input Notes
اصلاح زیروبیمی نوتها بدون تغییر ریتم آنها	Re-Input Pitches
نت کردن اجرای زنده بدون درنظر گرفتن تغییرات سرعت (معادل دکمه ▶ در Window▶ Playback)	Flexi-time Input
تنظیمات Flexy-Time	Flexi-time Options
تنظیم خودکار (کپی و چسباندن ملودی از یک خط به خط دیگر با درنظر گرفتن گسترۀ ساز، گستردن نوتها آکورد بین چند ساز یا فشرده کردن نوتها آکورد در یک حامل و...)	Arrange
ویرایش سبک‌های تنظیم	Edit Arrange Styles
انتقال قطعه به درجه دیگر	Transpose
معرفی ساز به عنوان ساز انتقالی (جهت انتقال خودکار پارت آن ساز توسط برنامه)	Transposing Staff
افزودن فاصله هارمونیک	Add Interval
افزودن نت (برای ایجاد فاصله هارمونیک)	Add Pitch
انتقال نت (های) انتخابی به حامل پایینی یا بالایی (در حامل‌های مضاعف)	Cross-Staff Notes

از حالت تنشی کافی است مجدداً کلید N را بزنید.

بالای این پنجره می‌توانید نام^۱ سبک را ویرایش کنید و اگر مایلید، شرح^۲ مناسبی برای سبک بنویسید. نیمهٔ پایینی این پنجره گروه‌های سازی که سیلیوس موسیقی را برای آن تنظیم خواهد کرد فهرست شده‌اند.

- برای حذف یک گروه از سازهای موجود نام آن گروه را انتخاب کنید و دکمه Delete را بزنید. برای تغییر ترتیب گروه‌ها یکی را انتخاب کنید و دکمه Move up یا Move down را بزنید.
- برای افزودن یک گروه از سازها دکمه New را کلیک کنید و سازهایی را که در گروه مورد نظر هستند انتخاب کنید (نک. نمودار بعد):

می‌توانید سازهای ملودیک (مثلاً بادی چوبی‌ها و زهی‌های زیر) را در یک گروه قرار دهید و سازهای پشتیبان (مانند بادی برنجی‌ها، هورن‌ها و زهی‌های بم) را در گروه دیگر همچنین می‌توانید تعیین کنید که سازی ساز دیگر مندرج در فهرست را با فاصله مشخص دوبل (تکرار) کند (مثلاً فلوت به فاصله هنگام با یک پیکولو دوبل شود، یا سازهای دیگر به فاصله سوم بنوازند).

Name
 Description

Sibelius Software

(Including a Chapter on Iranian Music Notation)

Fourth
Printing

Shahāb Menā

سیبیلوس از قدرتمندترین نرم‌افزارهای نت‌نویسی موسیقی است که استفاده از آن در ایران روندی رو به رشد یافته است. کتاب حاضر به آموزش نت‌نویسی کامپیوتری و اجرای آن با نرم‌افزار سیبیلوس اختصاص دارد. نگارنده که قریب بک ده به نت‌نویسی کتب و رسالات متعدد با سیبیلوس و نیز تدریس این نرم‌افزار برداخته است در این کتاب نتیجه آموزه‌های خود را به عنوان اثری آموزشی ارائه کرده و تمامی امکانات مندرج در برنامه را با نگاه کاربردی شرح داده است. بخش اول کتاب به نحوه نگارش، تنظیم، اجرا و ضبط موسیقی غربی، و بخش دوم به روش نت‌نویسی و اجرای موسیقی متر آزاد (ردیف) ایرانی با کوک و فواصل موسیقی ایرانی (ربع پرده) توسط این نرم‌افزار غربی می‌پردازد.

از برجسته‌ترین امکانات نرم‌افزار سیبیلوس می‌توان به این موارد اشاره کرد: ساده بودن محیط نرم‌افزار، صفحه‌بندی دقیق، زیبایی بصری و کیفیت بالا در چاپ، امکان تبدیل برگه نت چاپ شده به فایل نت‌نویسی شده، امکان تبدیل از دیگر برنامه‌های نت‌نویسی (مانند فینال) به سیبیلوس، بالا بودن کیفیت اصوات مندرج در مخزن صوتی نرم‌افزار، قابلیت اجرای فواصل میکروتون (مانند فواصل ربع پرده موسیقی ایرانی که مقدار آن بنا به تشخیص کاربر قابل تنظیم است)، آوانگاری اجرای آویدیو با میدی، قابلیت تنظیم و ارکستراسیون به صورت خود کار، تجزیه و تحلیل قطعه، ابزارهای آهنگسازی، کنترل گشتوپان نوع اول و هارمونی قطعه (از جمله نشان دادن فواصل پنجم و هشتم موذی و معنی)، همچنین در محیط این نرم‌افزار امکان نوشتمن پلاگین های جدید برای توسعه قابلیت‌های آن تعییه شده است.

ISMN: 978-964-8626-36-0

9 789648 626360

